

UNAPREĐIVANJE SARADNJE - BILTEN

IPA programa prekogranične
saradnje Crna Gora-Albanija i Crna
Gora-Kosovo 2014-2020 i 2021-
2027

April
2025

**FORUM ZA USPOSTAVLJANJE PROJEKTNIH PARTNERSTAVA U OKVIRU IPA III PROGRAMA
CRNA GORA – ALBANIJA – SKADAR, ALBANIA**

SADRŽAJ

Dvadeset drugo izdanje biltena donosi informacije o aktivnostima i događajima koji su sprovedeni u IPA programima prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo* 2014-2020 i 2021-2027. Programe i projektne aktivnosti finansira Evropska unija.

Više informacija o programima možete pronaći u nastavku.

IPA III CBC Program Crna Gora - Albanija

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju perkograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

IPA III CBC Program Crna Gora - Kosovo

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju perkograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

- Održan Forum za uspostavljanje projektnih partnerstava u okviru IPA III programa Crna Gora – Albanija.....2
- Ambasador Satler posjetio Plav.....3
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru 3. i 4. poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija.....3
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo7
- Izgradnja kapaciteta za korisnike projekata.....9
- Aktivnosti izgradnje kapaciteta za potencijalne aplikante u okviru IPA III Crna Gora - Albanija.....10
- Peti Regionalni sastanak Zajedničkih tehničkih sekretarijata IPA-IPA.....10

**Ova publikacija je izdata uz podršku Evropske unije.
Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost
Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa
prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora
- Kosovo i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.**

* Ovakvo imenovanje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa rezolucijom UNSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskom proglašenju nezavisnosti.

CBC ZOOM

Održan Forum za uspostavljanje projektnih partnerstava u okviru IPA III programa Crna Gora - Albanija

U Skadru je 14. februara 2025. godine organizovan Forum za uspostavljanje projektnih partnerstava u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje između Crne Gore i Albanije 2021-2027.

Više od 120 učesnika, predstavnika organizacija, institucija i preduzeća iz Crne Gore i Albanije, imalo je priliku da uspostavi kontakte, razmjeni ideje i istraži mogućnosti za prekograničnu saradnju. Forum je rezultirao novim partnerstvima, inovativnim projektnim idejama i snažnim osnovama za buduće inicijative od koristi za obje zemlje.

Nada Pejović, načelnica Direkcije za bilateralne prekogranične programe u Ministarstvu evropskih poslova, u svom obraćanju je istakla značaj ovog događaja kao zvaničnog početka IPA III Programa.

Podsjetila je da je saradnja dvije zemlje započela 2008. godine kroz IPA I i II programe, u okviru kojih je realizovano više od 49 projekata vrijednih preko 13,9 miliona eura u oblastima ekonomskog razvoja, zaštite životne sredine, društvene kohezije i infrastrukture.

Kako je navela, kroz saradnju sa albanskim partnerima i uz finansijsku podršku Evropske unije, za novu fazu IPA III Programa obezbijeđeno je 11,9 miliona eura. Ova sredstva biće usmjerena na projekte koji promovišu održivost zaštitu životne sredine, razvoj turizma i povećanje konkurentnosti. Očekuje se da će prvi poziv za podnošenje projektnih predloga biti uskoro objavljen. „Projekti realizovani u okviru IPA I i II programa jasni su dokazi kako evropska saradnja donosi konkretne rezultate. To se ogleda u stalnom interesovanju korisnika za razvoj i sprovođenje zajedničkih inicijativa. Današnji događaj predstavlja još jedan korak naprijed u tom pravcu. Sigurna sam da ćemo do kraja ovog skupa uspostaviti nova partnerstva i generisati nove ideje za unapređenje kvaliteta života u našem prekograničnom regionu“, naglasila je **Pejović**.

Valbona Kosova iz Državne agencije za starteško planiranje i kordinaciju pomoći Republike Albanije izrazila je zahvalnost učesnicima zbog velikog interesovanja za prekogranične projekte i otvorenosti za saradnju sa partnerima iz obe zemlje.

Istakla je značaj događaja poput ovog foruma u podsticanju međusobnog razumijevanja, povjerenja i dugoročnog partnerstva između institucija i organizacija civilnog društva iz Albanije i Crne Gore. **Kosova** je pohvalila otvorenost učesnika da se uključe u dijalog, podijele iskustva i istraže zajednička rješenja za zajedničke izazove sa kojima se

suočava prekogranični region. Takođe je naglasila da spremnost na prekograničnu saradnju odražava zajedničku posvećenost održivom razvoju i evropskoj integraciji, ohrabrujući sve prisutne da nastave dalji rad kroz konkretne projekte.

Sanja Todorović, šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata, predstavila je novi IPA III Program prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i mogućnosti u okviru njega, ključne informacije o projektnoj saradnji i okviran sadržaj aplikacionog paketa.

Nakon toga, učesnici su imali priliku da učestvuju u tematskim radionicama posvećenim zaštiti životne sredine i prilagođavanju klimatskim promenama, kao i turizmu i zaštiti kulturne i prirodne baštine.

Forum je uspešno završen sa jasnim ciljem jačanja saradnje i kreiranja projekata koji će doprinijeti održivom socioekonomskom razvoju prekograničnog regiona.

Ambasador Satler posjetio Plav

U okviru stalnih napora za podršku regionalnom razvoju i održivosti životne sredine, ambasador Evropske unije u Crnoj Gori Johan Satler posjetio je Plav, kako bi se upoznao sa projektima koje opštine na sjeveru sprovode, kao i njihovim pozitivnim uticajem na lokalne zajednice. A to uključuje i projekte finansirane kroz IPA Program prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija

Tokom posjete, ambasador Satler se upoznao sa projektom „Promovisanje održive upotrebe ljekovitih i aromatičnih biljaka za poboljšanje egzistencije i očuvanje biodiverziteta“. Ova inicijativa, sufinansirana kroz program Crna Gora - Albanija, ima za cilj unapređenje ekonomskih mogućnosti u ruralnim područjima uz očuvanje bogatog prirodnog naslijeđa regiona.

Pored razgovora o projektima, ambasador se sastao sa ključnim lokalnim akterima kako bi razmotrili šire teme, uključujući razvoj infrastrukture, zaštitu životne sredine i buduću prekograničnu saradnju. Njegova posjeta naglašava stalnu posvećenost EU održivom razvoju zasnovanom na potrebama zajednica u prekograničnom regionu Crna Gora - Albanija.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru 3. i 4. poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija

Mentorske sesije u okviru projekta Posao bez granica!

Projekat „Posao bez granica!“ aktivno podržava lokalne preduzetnike u Fuš-Arezu kroz kontinuirane mentorske sesije ispunjene pozitivnom energijom i praktičnom vrijednošću. Ove sesije imaju za cilj jačanje kapaciteta lokalnih biznisa kroz prilagođenu podršku u oblastima kao što su usklađenost sa zakonskim propisima, finansijska administracija i efikasno upravljanje poslovanjem. Preduzetnici takođe stižu alate za snalaženje u izazovima tržišta rada i upravljanje neočekivanim krizama, što im pomaže da ostanu konkurentni u promjenljivom ekonomskom okruženju. Kroz kombinaciju individualnog i grupnog mentorstva, ova inicijativa podstiče stvaranje saradničke i otporne poslovne zajednice, doprinoseći dugoročnom ekonomskom razvoju i održivosti regiona.

Projekat realizuje Prijestonica Cetinje u saradnji sa NVO ProAct Hub iz Podgorice, Opštinom Fuš-Arez i Institutom za održive politike iz Albanije, s ciljem podsticanja zapošljavanja i društveno inkluzivnog ekonomskog razvoja.

U Baru održan seminar pod nazivom „Interpretativni sadržaj revitalizovane kulturne rute“

Seminar pod nazivom „Interpretativni sadržaj revitalizovane kulturne rute“ uspješno je održan u Kreativnom habu u Starom Baru. Događaj je okupio 20 učesnika, uključujući turističke vodiče i stručnjake za kulturnu baštinu.

Seminar, organizovan u okviru projekta „Nova stvarnost lokaliteta nasljeđa“, bio je fokusiran na unapređenje interpretacije i turističke prezentacije revitalizovanih kulturnih ruta. Uvaženi arheolozi **Goran Pajović** i **Dejan Drašković** vodili su informativne sesije koje su obuhvatile istorijski i kulturni značaj Starog Bara, kao i zanimljive činjenice i priče vezane za ključne znamenitosti.

Učesnici su takođe imali priliku da se upoznaju sa novoizrađenom mapom i mobilnom aplikacijom, koje su kreirane sa ciljem unapređenja iskustva posjetilaca. Seminar je završen turom kroz Stari Bar, pružajući prisutnima priliku da istraže lokalitet iz prve ruke u pratnji stručnih arheologa.

Događaj je uspješno osnažio učesnike da doprinesu angažovanijoj i informativnijoj interpretaciji kulturne baštine u regionu.

Takođe, kao dio projektnih aktivnosti, u Tropoji je postavljena vertikalna signalizacija.

Na kraju, u okviru stalnih napora da se obogati iskustvo posjetilaca, Opština Bar je pokrenula digitalnu aplikaciju mape, koja je sada dostupna na Google Play-u pod nazivom [Old Town Bar Map](#).

Ova interaktivna aplikacija je zasnovana na revitalizovanoj kulturnoj ruti i prilagođena je za online korišćenje. Sadrži detaljan grafički prikaz Starog Bara, uključujući sve istorijske objekte i jasno označene putanje kretanja.

Aplikacija korisnicima nudi informativne tekstualne opise ključnih lokaliteta, čineći je vrijednim alatom i za turiste i za vodiče.

Finalna konferencija projekta Vještine za posao Albanija - Crna Gora

U Skadru, 22. januara 2025. godine, Albanska agencija za razvoj investicija (AIDA), u okviru realizacije projekta „Vještine za održivo zapošljavanje i inkluzivni ekonomski rast prekograničnog područja Albanije i Crne Gore - Vještine za posao Albanija-Crna Gora“, u saradnji sa Fondacijom Biznis start centar Bar i Privrednom komorom Crne Gore, organizovala je završnu konferenciju projekta.

Na konferenciji su učestvovali predstavnici opština Skadar, Vau i Dejes i Malesi e Male.

Ovaj završni događaj označio je uspješan završetak prekograničnog projekta, koji je realizovan tokom 22 mjeseca u prekograničnom području između Albanije i Crne Gore. Predstavnici projektnih partnera su predstavili postignute rezultate projekta, kao i nastavak zajedničkih inicijativa za saradnju u cilju postizanja ciljeva održivog razvoja i jačanja ekonomskih veza između dvije zemlje.

Izgradnja kapaciteta za vatrogasne jedinice

U aprilu 2025. godine, u Baru, održan je događaj za izgradnju kapaciteta za vatrogasne jedinice opština Skadar i Bar, u okviru projekta „Izgradnja pametnih šuma“.

Cilj obuke bio je povećanje kapaciteta za reagovanje u vanrednim situacijama i razmjena iskustava između timova za gašenje šumskih požara. Obuka predstavlja važan korak ka jačanju saradnje i koordinacije za efikasno upravljanje šumskim požarima u prekograničnim područjima Skadra i Bara.

Ova obuka doprinijela je povećanju profesionalizma i razmjeni iskustava između vatrogasnih jedinica, izgradnji snažne tehničke i ljudske mreže saradnje, upoznavanju sa savremenim tehnologijama za gašenje požara i obezbjeđivanju bržeg i efikasnijeg odgovora u slučajevima kada vanredne situacije prelaze granice.

Pored teorijskog dijela, tokom obuke su održane i vježbe u realnom vremenu, gdje su vatrogasne jedinice iz obje opštine saradivale u složenim scenarijima vanrednih situacija. Učesnici su imali priliku da rade rame uz rame, gradeći povjerenje, razmjenjujući iskustva i jačajući kapacitete za suočavanje sa svim izazovima.

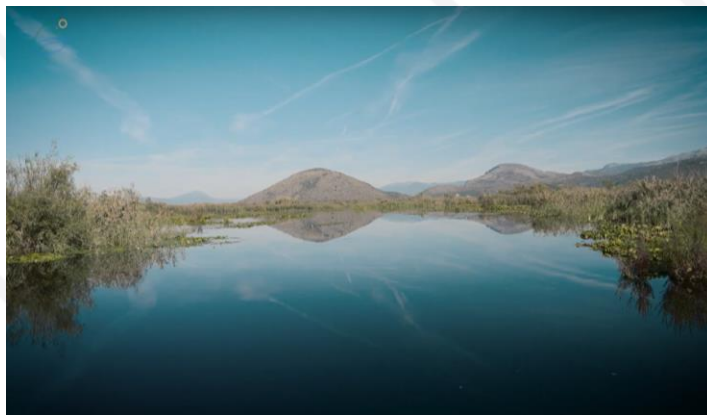

Kroz praktične vježbe i profesionalne diskusije, ova obuka je doprinijela saradnji i povećanju spremnosti i efikasnosti vatrogasnih jedinica u obje opštine.

Inicijativa Prekograničnog rezervata biosfere sliva Skadarskog jezera

Projekat “Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere” ima za cilj da donese pozitivan uticaj na važan prekogranični ekosistem koji dijele Albanija i Crna Gora, kako bi se područjem održivo i kolaborativno upravljalo u korist zajednica i same prirode, u skladu sa uslovima UNESCO programa Čovjek i biosfera.

Promotivni video možete pogledati [ovdje](#).

Projekat sprovode Ekološki centar za razvoj, obrazovanje i umrežavanje (EDEN), Nacionalna agencija za zaštićena područja Albanije, Program za životnu sredinu – EnvPro i Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore.

Pokrenut prekogranični projekat zapošljavanja za mlade i nezaposlene

U Lješ, 6. marta 2025. godine, održana je prva konferencija projekta finansiranog od strane EU pod nazivom „Podsticanje dostojanstvenog zapošljavanja mladih i nezaposlenih osoba u prekograničnom području Crne Gore i Albanije“. Inicijativa ima za cilj osnaživanje mladih i nezaposlenih pojedinaca kroz obuke na temu mekih vještina i digitalnih znanja, stručne prakse i podršku preduzetništvu.

Projekat, koji sprovode *World Vision* Albania, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Nacionalna agencija za zapošljavanje i vještine Albanije, podržaće 30 učenika stručnih škola, 140 nezaposlenih mladih i 40 žena i muškaraca zanatlija u porodičnim biznisima.

Događaj je okupio relevantne aktere kako bi se uskladili ciljevi i ojačala saradnja za postizanje značajnih rezultata.

U Ulcinju zvanično započet prekogranični projekat za razvoj ženskog preduzetništva

U Ulcinju je 12. februara 2025. godine zvanično započet projekat „Razvoj ženskog mikropreduzetništva u prekograničnom području“, čiji je cilj da osnaži žene preduzetnice i doprinese održivom ekonomskom razvoju u pograničnim regijama Crne Gore i Albanije.

Ovaj prekogranični projekat podržan je kroz Četvrti poziv IPA II Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014-2020, u okviru kojeg je opredijeljeno ukupno 1,5 miliona eura.

Nada Pejović, načelnica Direkcije za bilateralne prekogranične programe u Ministarstvu evropskih poslova, istakla je značaj ove inicijative, naglasivši da će projekat omogućiti ženama da razviju svoje poslovne ideje, unaprijede znanja i pristupe tržištu uz odgovarajuću podršku. „Projekat ne samo da podstiče ekonomski rast, već i doprinosi većoj vidljivosti i promociji ženskog preduzetništva. Kroz jačanje preduzetničkih vještina i uspostavljanje biznis savjetodavnih servisa, pružamo konkretne mogućnosti za razvoj ženskih mikro i malih preduzeća. Ministarstvo evropskih poslova, uz podršku Evropske unije, nastaviće da podržava ovakve projekte koji doprinose prosperitetu prekograničnog regiona i poboljšanju kvaliteta života stanovništva“, istakla je **Pejović**.

Predsednik Opštine Ulcinj **Genci Nimanbegu** zahvalio se partnerima iz Ulcinja i Albanije na posvećenosti, istakavši da je fokus projekta na ženama, njihovom osnaživanju i poboljšanju kvaliteta života kroz podršku održivom biznisu.

Sanja Todorović, šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata, izrazila je zadovoljstvo zbog nastavka podrške ženskom preduzetništvu, naglasivši da je projekat primjer dobre prakse u korišćenju EU fondova i unapređenju kapaciteta lokalnih partnera.

Pored podrške ženskom preduzetništvu, prekogranična saradnja će se nastaviti kroz novi IPA III Program Crna Gora – Albanija za period 2021–2027, sa ukupnim budžetom od 13,79 miliona eura. Program će biti usmjeren na zaštitu životne sredine, razvoj turizma i jačanje konkurentnosti.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo

Uspješno završen projekat NERA

Dana 28. marta 2025. godine, projekat *Novi pristup revitalizaciji životne sredine - "NERA"*, koji su zajednički sprovele Opština Tuzi i Opština Peći, zvanično je zaključen završnom konferencijom održanom u Peći.

Događaj je okupio predstavnike obje opštine, projektne partnere i članove zajednice kako bi proslavili postignuća i uticaj ove opštinske prekogranične saradnje.

Pratite [stranicu projekta](#) za više informacija o projektu i ostvarenim rezultatima.

Održana konferencija u Kolašinu

Tokom marta u Kolašinu je održana dvodnevna konferencija na temu *Unapređivanje upravljanja čvrstim otpadom*, koja je organizovana u okviru projekta „*Prekogranični zeleni dogovor*“, koji sprovode FORS Montenegro, ECMI Kosovo i Opština Berane. Cilj konferencije je bio razmjena iskustava, mišljenja, modela dobre prakse i naučenih lekcija po pitanju unapređivanja upravljanja čvrstim otpadom i podizanju nivoa svijesti o ovoj temi, kao i o značaju međunarodne saradnje u ovoj oblasti.

Konferencija je okupila predstavnike institucija i službi koje se bave zaštitom životne sredine, organizacija civilnog društva, državne i lokalnih uprava, medija itd., iz Crne Gore i drugih zemalja. Teme o kojima je detaljnije razgovarano tokom Konferencije uključuju strategije i politike u oblasti upravljanja otpadom, glavne izazove, primjere dobrih praksi i novih tehnologija, održivo upravljanje čvrstim otpadom, realizaciju projekata u ovoj oblasti kao i edukaciju o pravilnom upravljanju otpadom.

Projekat „*Prekogranični zeleni dogovor*“ ima za cilj unapređivanje kvaliteta usluga u sektoru zaštite životne sredine i upravljanja otpadom i podizanje nivoa svijesti stanovništva o značaju ekološki odgovornog ponašanja u očuvanju životne sredine i prirodnih resursa.

Sertifikovana nova generacija revizora za Eko-oznake

U značajnom koraku ka promovisanju održivog razvoja u turističkom sektoru, u okviru projekta „*Turizam za budućnost*“ sertifikovano je 15 novih revizora za Eko-oznake.

Ovi profesionalci, sada zvanično opremljeni alatima i znanjem za procjenu i usmjeravanje turističkih preduzeća ka eko-sertifikaciji, igraće važnu ulogu u oblikovanju zelene turističke budućnosti regiona. Njihova sertifikacija predstavlja prekretnicu u podsticanju ekološki odgovornog putovanja, promovisanju zelenih praksi i ohrabivanju transnacionalne turističke saradnje širom Zapadnog Balkana.

Proces sertifikacije sproveden je kroz intenzivne module obuke fokusirane na kriterijume eko-oznaka, procese revizije i principe održivosti prilagođene jedinstvenim ekološkim i kulturnim bogatstvima regiona.

Ceremonija otvaranja Kreativnog centra Dukagjini

Kreativni centar Dukadini zvanično je otvorio svoja vrata u Peći 12. februara 2025. godine. Centar je uspostavljen kao prostor za kreativnost, jačajući ulogu kulturnog nasljeđa u održivom razvoju. Uz vođstvo i podršku Kreativnog centra Bar, ovaj prostor je postao model prekogranične saradnje, kombinujući resurse i znanje za podsticanje regionalnog razvoja.

Stvaranje i razvoj ovog centra sprovelo je CHwB Kosovo kao dio projekta C.L.O.S.E.R., koji se realizuje u saradnji sa Opštinom Bar.

Prekogranični sajam poslovanja podstiče regionalnu saradnju između Crne Gore i Kosova

U sklopu projekta „Vještine za održivo zapošljavanje u prekograničnom regionu Crne Gore i Republike Kosovo – Bez Granica!“, uspješno je održan Prekogranični sajam poslovanja u Peći, okupljajući 21 preduzeće iz opština sa obje strane crnogorsko-kosovske granice. Događaj je poslužio kao ključna platforma za jačanje ekonomske saradnje, podsticanje partnerstava i promovisanje regionalne trgovine. Sa zajedničkom vizijom rušenja barijera i izgradnje održivih veza, preduzeća iz različitih sektora predstavila su svoje proizvode i usluge, istražila nova tržišta i uključila se u dragocjene mogućnosti umrežavanja, sa ciljem proširenja svog doseg van nacionalnih granica.

Sajam je upotpunjen održavanjem završne konferencije projekta „Bez granica!“. Konferencija je istakla opipljiv uticaj projekta, posebno u osnaživanju mladih i podršci lokalnim preduzećima kroz inicijative za izgradnju kapaciteta. Projekat su sprovele Privredna komora Crne Gore, Privredna komora Republike Kosovo, Regionalni biznis centar Berane i Institut za obrazovanje, obuke i istraživanja – ETRI Kosovo.

Finalna konferencija projekta Evokacija i privlačnost kulturnog nasljeđa održana u Beranama

U Beranama je održana završna konferencija projekta „Evokacija i privlačnost kulturnog nasljeđa – hrišćanska antika i tursko kupatilo za kulturni turizam“, koji je podržan kroz IPA II Program prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014-2020.

Projekat vrijedan 400.000 eura usmjeren je na povećanje ekonomske konkurentnosti prekograničnog područja Crne Gore i Kosova kroz unapređenje njegovog kulturnog turističkog potencijala, a sprovode ga Polimski Muzej iz Berana i NVO Marimangat e Pejës sa Kosova. Dvodnevni događaj je okupio predstavnike ministarstava koja se bave temom arheologije, kulture, nauke, istraživanja i turizma, zatim predstavnike opština, civilnog sektora, zaposlene u oblasti kulture i turizma, predstavnike muzeja, kao i ostalu zainteresovanu javnost.

Otvarajući konferenciju, **Violeta Folić**, direktorica Polimskog muzeja iz Berana, zahvalila je partnerima na efikasnoj saradnji. „Ovaj projekat je ojačao saradnju između Crne Gore i Kosova u oblasti kulture i turizma, dok je ujedno otvorio mogućnost za saradnju i u ostalim oblastima“, kazala je **Folić**. **Nada Pejović**, načelnica Direkcije za bilateralne prekogranične programe u Ministarstvu evropskih poslova, istakla je da se veoma cijene napori svih korisnika projekata koji se bave temom unapređenja uslova ekonomske konkurentnosti pograničnih područja. „Rezultati ovog projekta su od velikog značaja za povećanje turističke konkurentnosti prekograničnog područja između Berana i Peći kroz razvoj kulture i turizma, kao i kroz primjenu savremenog naučnog alata u svrhu proučavanja, konzervacije i valorizacije kulturnih dobara u ovom području“, naglasila je **Pejović**.

Predsjednik opštine Berane **Đole Lutovac** čestitao je partnerima na posvećenosti i saradnji u okviru ovog projekta, kao i na postignutim rezultatima. „Zadovoljstvo mi je što se na sjeveru Crne Gore aktivno sprovode projekti i ulažu značajna sredstva. Opština Berane će uvijek podržati slične inicijative kako bismo zajednički razvili i valorizovali potencijale opštine Berane“, rekao je **Lutovac**. Direktorica Direktorata za kulturu, sport i omladina opštine Peć **Xheneta Syka Kelmendi** naglasila je važnost ovog projekta za kulturnu baštinu prekograničnog područja.

„Ovaj projekat je doprinio promociji kulture opštine Peć i ujedno omogućio valorizaciju lokalnih dobara u -kulturno-turističke svrhe“, kazala je **Kelmendi**.

Sanja Todorović, šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata, navela je da je projekat omogućio da se stvore uslovi za očuvanje vrijednih kulturnih dobara za buduće generacije, kroz iskopavanje i konzervaciju lokaliteta u Tumbaricama, konzervaciju Hamama „Hadži Bej“ u Peći, te sakupljanje velike količine snimaka 3D digitalnih informacija iz više izvora, više rezolucije i više sadržaja prije i posle konzervacije. „Želim da izrazim nadu da će opštine u kojima se nalaze ovi lokaliteti kulturnog nasljeđa obezbijediti održivost projektnih rezultata na način da će nakon projekta nastaviti da ulažu u dalju valorizaciju ovih lokaliteta, lakšu pristupačnost i promociju kako bi unaprijedili turističku ponudu i samim tim poboljšali ekonomsku situaciju svojih građana i same opštine“, dodala je **Todorović**. Projekat je bio usmjeren na arheološko nalazište Tumbarice u Beranama i restauraciju turskog kupatila u Peći. Ove lokacije su zamišljene kao ključni centri za istraživanje, obrazovanje i promociju kulturne baštine. Savremeni pristupi, uključujući primjenu 3D tehnologije, korišćeni su za obradu, očuvanje i prezentaciju odabranih podataka o nepokretnoj kulturnoj baštini, čime je obezbijedena čvrsta osnova za dalja istraživanja i podizanje svijesti o značaju kulturne baštine za društvo.

Izgradnja kapaciteta za korisnike projekata

U periodu februar – april 2025. godine, Operativne strukture, uz podršku Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS), organizovale su niz događaja za izgradnju kapaciteta za korisnike 4. poziva za podnošenje predloga projekata Crna Gora - Albanija.

Naime, ZTS je pružio administrativnu i tehničku pomoć CFCU-u i eksternom stručnjaku u organizaciji obuka o sekundarnim nabavkama i implementaciji projekata, koje su održane u Podgorici. Obuka se fokusirala na previla EU o sekundarnim nabavkama i zahtjeve Aneksa IV Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, kao i na planiranje i upravljanje projektima i interno praćenje.

Obuka o izvještavanju, komunikacijama i vidljivosti za korisnike održana je u Skadru.

ZTS je održao sesije obuke gdje su korisnicima data detaljna uputstva za popunjavanje periodičnog i završnog izvještaja, kao i informacije o pravilnim metodama i tehnikama komunikacija i vidljivosti u skladu sa EU pravilima.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta za potencijalne aplikante u okviru IPA III Crna Gora - Albanija

Zajednički tehnički sekretarijat je u saradnji sa Ministarstvom evropskih poslova Crne Gore, Ministarstvom finansija Crne Gore – Direktoratom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) i Državnom agencijom za starteško planiranje i kordinaciju pomoći Republike Albanije (SASPAC), organizovao je trodnevnu obuku o upravljanju projektним ciklusom za potencijalne aplikante iz programskog područja Albanije.

U februaru 2025. godine, kao dio pripremnih aktivnosti prije objavljivanja 1. poziva za podnošenje predloga projekata u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija, jedna obuka o izradi projektnih predloga u skladu sa EU pravilima organizovana je u Šeđinu (Albanija), i bila je posvećena potencijalnim aplikantima koji ne dolaze iz lokalnih i regionalnih vlasti iz Albanije. Obuka je održana u periodu od 3. do 5. februara 2025. godine.

Peti Regionalni sastanak Zajedničkih tehničkih sekretarijata IPA-IPA

Peti Regionalni sastanak Zajedničkih tehničkih sekretarijata IPA-IPA, u organizaciji projekta *Izgradnja prekograničnih institucija CBIB+3*, održan je od 8. do 10. aprila u Skoplju.

Događaj je okupio predstavnike iz regiona kako bi razgovarali o vještačkoj inteligenciji u komunikaciji, poboljšanjima u sistemu praćenja IPA III, kao i novostima vezanim za implementaciju bilateralnih programa IPA II i IPA III.

Operativne strukture programa (kliknite logo kako bi posjetili njihovu internet stranicu)

Ministarstvo
evropskih
poslova

Montenegro
Ministry of Finance
Directorate for Finance and Contracting
of the EU Assistance Funds

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministristroo Administracjës Lokale Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Zajednički tehnički sekretarijat – **Sjedište**
Adresa: Beogradska 17, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: + 382 20 240 784; + 382 20 240 631;

Sanja TODOROVIC
Šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata
E-mail: sanja.todorovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Maja RADOVIC
Službenik za finansije i nabavke
E-mail: maja.radovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Nikola DJONOVIC
Projektni službenik
E-mail: nikola.djonovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Almir CAUSEVIC
Projektni službenik
E-mail: almir.causevic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Petar BELADA
Administrativni asistent
E-mail: petar.belada@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Skadar**
Adresa: Rruga Ndoc Çoba, br 1 Skadar, Albanija
Telefon: + 355 22 80 20 80;

Nersada MANDIJA
Projektna službenica u Anteni
E-mail: nersada.mandija@saspac.gov.al

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Priština**
Adresa: Ministarstvo administracije lokalne samouprave, 11. sprat
bivša zgrada Rilindja, 10 000 Priština, Kosovo.

Gazmir RACI
Projektni službenik u Anteni
E-mail: gazmir.raci@jts-mne-alb-mne-kos.org

www.cbc-mne-alb.org | www.cbc-mne-kos.org

@cbc.mne.alb

@cbc_mne_alb

@cbc.mne.kos

@cbc_mne_kos

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Albania

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Kosovo